

Victoria som författare

Victoria Benedictsson drömde i unga år om att bli konstnär. Benedictsson ville till Konstakademien i Stockholm och var beredd att själv bekosta utbildningen. Men efter dispyter med sin far Thure Bruzelius och församlingens kyrkoherde

Gustaf Dahlberggrusades alla förhoppningar om att få komma till Stockholm.

Vad som inspirerade till yrket som författare står inte klart, men bland det äldsta materialet som finns bevarat från Victorias tonårstid, ser man en ung kvinna med förmåga att så väl kunna skriva som att rimma.

Redan 1876 fick hon i Sydsvenska Dagbladet publicerat en följetongsroman under pseudonymen Tardif. Romanen som fick namnet Sirenen utspelades i ett postkontor i småstadsmiljö. Likheterna med Victorias eget liv som postmästarfru i Hörby är slående.

Under 1880-talet var det naturalism och realism som var det nya idealet. Det var sanningen om människorna man ville förmedla – allt ifrån personporträtt till relationer. Det krävde studier av verkligheten. Victoria Benedictsson anammade den nya inriktningen med stor frenesi och förde själv studier av både sig själv och sina nära och kära för att kunna skriva så sant som möjligt.

Det var under sjukdomsåren i början av 1880-talet, då Victoria var sängliggande i en benhinneinflammation, som studierna av andra verkligen tog fart. I stora kontorsböcker antecknade hon flitigt samtal, personporträtt och mycket annat som skulle bli underlag i hennes författande. Arbetsböckerna fick namnet Stora boken. Många anser att detta är Victorias dagböcker, men ska för-

modligen i första hand ses som arbetsböcker.

Den nyinflyttade prästsonen Axel Lundegård blev efter hand en nära författarkollega och kamrat. Både ville slå igenom som författare. Det var Axel som skötte kontakterna med förläggarna på plats i Stockholm, samtidigt som de båda bedömde varandras manus. När samarbetet var som intensivast färdades deras manus på tåget mellan Hörby och Stockholm i skytteltrafik.

Victoria och Axel skydde inget när de arbetade i den realistiska andan. Att Hörbyborna blev rasande när de kände igen sig i böckerna var inget de hade förståelse för. Konflikterna blev därför också många.

Victoria Benedictsson skrev under manlig pseudonym och kallade sig Ernst Ahlgren. Hon debuterade 1884 med novellsamlingen Från Skåne. För eftervärlden är hon mest känd genom sina två romaner Pengar och Fru Marianne. Den förstnämnda låg, utifrån tidens idéer, mer i tiden än den senare. Fru Marianne ansågs av bröderna Brandes på tok för moralisk och utan verklighetsförankring.

Endast några månader innan Victoria Benedictssons tragiska bortgång blev hon Sveriges första kvinna att erhålla Svenska Akademiens understöd.

Benedictsson var endast verksam som etablerad författare under fyra år. Hon har till eftervärlden lämnat ett oerhört rikt material.

I sitt testamente testamenterade hon alla texter till Axel Lundegård. Man kan säga att samarbetet fortsatte efter hennes tragiska självmord. Axel skrev färdigt hennes manuskript och gav ut dem. Romanen Modern kom ut bara några månader efter Victorias död.

Här nedan följer en presentation av Victoria Benedictssons publikationer. En del kan läsas som förstautgåva, medan andra illustreras med bilder ur släkten Benedictssons privatsamling.

Det är många gånger svårt att få tag på förstautgåvor och vi vill gärna uppmana de som vill, och har tillgång till förstautgåvor ut Benedictssons produktion, att bidra med inskannade bilder på omslaget.

© Birgitta Åkesson

